

7/10672
G.K. 92

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 2331
Konu : Diyarbakır Milletvekili
Sibel YİĞİTALP'in
Yazılı Soru Önergesi

04/05/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 16.01.2017 tarihli ve 43452547-120.07-78061 sayılı yazınız.

Diyarbakır Milletvekili Sibel YİĞİTALP'in Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/10672 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (2 sayfa)

DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ
SAYIN SİBEL YİĞİTALP'İN
TBMM 7/10672 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Sur'u Koruma Amaçlı İmar Planına göre; Sokak Sağıklaştırma Projelerinin bir yıl içerisinde bitirileceği, Geleneksel Diyarbakır Evlerinin İnşaatına başlandığı, sokağa çıkma yasakları sürecinde evleri zarar görenlere yıkım bedelinin ödeneceği ve eşya bedeli olarak da ev bedelinin yüzde on ikisi olacak şekilde ödenek sunulacağı belirtilmiştir.

TMMOB Şehir Plancıları Odası Diyarbakır Şubesinin açıklamasında; Suriçi'nin Koruma Amaçlı İmar Planına uygun bir şekilde inşa edileceği açıklamalarına rağmen Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Koruma Bölge Kurulunun onayıyla plan değişikliğine gidildiği belirtilmiştir.

Söz konusu plan değişikliğinde Suriçi'ne güvenlik gerekçesiyle Hasırlı, Fatihpaşa, Melikahmet, İskenderpaşa ve Alipaşa Mahallelerine 6 adet karakol planlanmış olup alanda bulunan tescilli yapılar ve mevcut doku tamamen göz ardı edilerek yol genişletmeleri planlanmıştır.

İddia edilen bir diğer bilgi ise Suriçi'nde yaşayan yurttaşların bu projeden haberdar olmadığı, Sur'dan çıkarılmak istendiği, yeni planlamada önceki yaşam koşullarının ve kültürel yapının göz önünde bulundurulmadığı belirtilmiştir. Mardin ve İstanbul gibi illerde TOKİ tarafından inşa edilen konutlara yönlendirme yapılacağı da bizzat Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhasseki tarafından zaman zaman ifade edilmiştir. Bu açıklamalara da bakılırsa Suriçi'nde yaşayan yurttaşların göçe zorlandığı açıkça görölmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- "Sur'u Koruma Amaçlı İmar Planı" hazırlanırken kentte bulunan hangi kurumlar ile görüşölmüştür?
- 2- "Sur'u Koruma Amaçlı İmar Planı" hazırlanırken ilçe halkının görüşleri alınmış mıdır?
- 3-"Sur'u Koruma Amaçlı İmar Planı" hazırlanırken orada yaşayan halkların önceki yaşam koşulları ve kültürel yapısı göz önünde bulundurulmuş mudur?
- 4- "Sur'u Koruma Amaçlı İmar Planı" uygulanırken ilçenin mevcut dokusu nasıl korunacaktır?
- 5- Plan uygulanmaya konulduğu zaman tescilli yapıların göz ardı edilerek yol genişletmesi yapılacağı iddiası doğru mudur?
- 6- İlçede hala devam eden sokağa çıkma yasakları kapsamında kaç adet tescilli yapı zarar görmüştür? Bu yapıların kaç ı hala devam eden yıkım faaliyetlerinde zarar görmüştür?
- 7- Kamulaştırma kapsamına alınan bağımsız bölüm sayısı kaçtır?
- 8- Kamulaştırma kapsamında ne kadar ödenek ayrılmıştır?

CEVAPLAR:

Suriçi Bölgesine ait 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı ile 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Kurulunun 20.01.2012 tarihli ve 19.06.2012 tarihli kararlarıyla onaylanmıştır. İmar planı onayından sonra hazırlanan Alan Yönetim Planı Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından 17.09.2014 tarihli karar, Diyarbakır Büyükşehir Belediye Meclisince de 12.11.2014 tarihli karar ile onaylanmıştır.

Bu kapsamda, alanda yapılacak dönüşüm uygulamalarına yönelik Master Plan kapsamında tanımlanmış proje ve eylemlerde, Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Kurulunca 2012 yılında onaylanan alana ait Koruma Amaçlı İmar Planı kararları ve uygulama paftası esas alınması temel

ilke olarak benimsenmiş olup, ne koruma amaçlı imar planı ile getirilen kararlara, ne alan yönetim planına ne de dünya miras listesine girmesiyle birlikte korunması yönünde verilen taahhütlere aykırılık oluşturmamaktadır. Bahsi geçen Koruma Amaçlı İmar Planı, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, Bakanlığımız, STK'lar, TOKİ Başkanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkililerinin katılımıyla gerçekleştirilen toplantılar sonucu, Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu'nun da onayı ile yürürlüğe girmiştir.

Ayrıca söz konusu proje alanında yaşayanların ihtiyaçlarını dikkate alarak sürece etkin olarak katılımlarının sağlanması amacıyla, alanda etkilenen grupların doğru bilgilendirilmeleri yolu ile bir anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu anket çalışması ile yerel halkın karar mekanizmalarına katılmalarının güvence altına alınması ve katılım mekanizmalarının tüm proje süreçlerinde sağlanması ve sürdürülmesi hedeflenmiştir. Bakanlığımız irtibat ofisinde gerçekleşen anket çalışması, alanda talep toplanmasına yönelik hazırlanmıştır. Objektif kriterler ile hazırlanan sorulardan oluşan bahse konu ankete, 5000'e yakın kişi başvuruda bulunmuştur. Bu anketlerde yapılan çalışmalarda değerlendirilmiş ve karar alma süreçlerinde yol gösterici olmuştur.

Riskli Alan içerisinde terör olayları sebebi ile 626 yapı zarar görmüş olup, zarar gören tescilli yapılara ilişkin iş ve işlemler Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu görüşleri doğrultusunda yapılmaktadır.

Suriçi Bölgesinin içinde bulunan yapıların can ve mal güvenliği açısından risk teşkil etmesi sebebiyle, taşınmazların tahliyesinin ve yıkımının ve akabinde yeni yapıların yapımının bir an önce başlatılması ve bitirilmesinin zaruri olması, terör örgütü mensuplarınca zarar verilen konut ve işyerleri sebebiyle yaşanan mağduriyetlerin ivedilikle giderilmesi, alanda anlaşma sağlanan parsellerde altyapı uygulamalarına başlanılmış olması ve altyapı uygulamalarının bütüncül bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için alan bütününde çalışma imkânının sağlanmasının gerekmesi, gibi hususlar gözetildiğinde riskli alan olarak ilan edilen sınırlar içerisinde dönüşümün süratle gerçekleştirilebilmesini sağlamak üzere alan sınırları dâhilinde bulunan taşınmazlardan, hazırlanacak Kentsel Dönüşüm Projesi kapsamında malikleri ile uzlaşma sağlanamayanların 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu uyarınca Bakanlığımız tarafından acele kamulaştırılması hususunun uygun olacağı değerlendirilmiş ve 21.03.2016 tarihli ve 2016/8659 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile acele kamulaştırma kararı alınmıştır. Bu karar, tarihi dokuyu koruma konusunda duyarlı 2012 tarihli Koruma Amaçlı İmar Planını hızlı bir şekilde uygulamaya geçilebilmesi ve böylece tehlike arz eden riskli binaların ivedi bir şekilde bertaraf edebilmesi için verilmiştir.

Önergede belirtilen hususlar hakkında TOKİ Başkanlığından alınan bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Sur'un Alipaşa, Lalebey ve Cevatpaşa Mahalleleri'nin sadece kısmi bir bölümünde (toplam 24.5 Ha.) 2007 yılından bu yana valilik, büyükşehir ve ilçe belediye başkanlığı ile yapılan protokoller çerçevesinde Kentsel Yenileme (Gecekondu Dönüşüm) Projesi yürütülmektedir.

Gecekondu alanındaki yapıların yıkımı valilik ve belediye tarafından gerçekleştirilmektedir. Projede tarihi ve yöresel unsurlar dikkate alınarak yeniden yapılanma kurgulanmaktadır. Proje alanındaki hak sahiplerinin büyük bölümüyle anlaşma yapılmış 20.222.122,56 TL ödenmiş ve TOKİ Başkanlığınca inşa edilen Çölgüzeli mevkiinde bulunan 703 konut da teslim edilmiştir.

Uzlaşma sağlanamayan hak sahiplerinin taşınmazları için açılan acele kamulaştırma davalarında mahkemece belirlenen 82.266.371,66 TL bedel TOKİ Başkanlığınca ödenmiştir.

TOKİ Başkanlığınca yerel yönetimlerle yürütülen projelerde (Diyarbakır Sur da dâhil) hak sahiplerine bulundukları proje alanı veya alanının bulunduğu yerleşim biriminde (il, ilçe, vb.) üretilen stok konutlardan seçenekler önerilmekte olup, başka bir ilden konut önerisi sunulmamaktadır.